

Fremsat den {FREMSAT} af velfærdsministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service

(Øget fleksibilitet ved pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1117 af 26. september 2007, som ændret ved § 10 i lov nr. 434 af 8. maj 2006, § 15 i lov nr. 1587 af 20. december 2006, § 9 i lov nr. 346 af 18. april 2007, § 36 i lov nr. 523 af 6. juni 2007, lov nr. 226 af 8. april 2008 og lov nr. 322 af 30. april 2008 foretages følgende ændringer:

1. I § 118, stk. 1, indsættes efter »langvarig «: », herunder uhelbredelig«.

2. § 118, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Personen kan ansættes i op til 6 måneder til at passe den nærtstående. Pasningsperioden kan dog forlænges med op til 3 måneder, hvis særlige forhold taler herfor. Pasningen kan opdeles i perioder af hele måneder. Efter aftale med arbejdsgiver kan pasningen dog opdeles i kortere perioder. Pasningen kan deles af flere personer, hvis alle opfylder betingelserne for ansættelse efter stk. 1.«

3. I § 118 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

»Stk. 4. Hvis to eller flere personer deles om pasningsordningen, kan den samlede aflønning ikke overstige den i stk. 2 nævnte aflønning. Lønnen udbetales forholdsmæssigt i forhold til delingen af pasningsordningen.

Stk. 5. Der kan ydes én pasningsordning til ét sammenhængende sygdomsforløb eller handicap. Samme nærtstående kan dog blive omfattet af pasningsordningen igen, hvis der tilstøder den pågældende en anden lidelse eller funktionsevnedssættelse, som nævnt i stk. 1, og betingelserne i øvrigt er opfyldt«

Stk. 4 bliver herefter stk. 6.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2009.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget er et led i implementeringen af regeringens kvalitetsreform. Med lovforslaget ønsker regeringen at forbedre mulighederne for, at personer med tilknytning til arbejdsmarkedet kan passe nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom.

1.1. Lovforslagets formål og baggrund

Lovforslagets formål er at skabe mere fleksibilitet i den allerede gældende ordning for pasning i hjemmet af nærtstående med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse således, at det blandt andet bliver muligt at forlænge den nugældende pasningsperiode på 6 måneder med op til 3 måneder, at opdele pasningen i flere perioder og at lade flere personer deles om pasningen.

De nugældende regler i lov om social service, der trådte i kraft 1. oktober 2002, har været fulgt gennem lovvovervågning. Som et led i lovvovervågningen har Servicestyrelsen foretaget en undersøgelse af brugen af pasningsordningen. Undersøgelsen viser blandt andet, at en række brugerorganisationer finder, at der er behov for en mere fleksibel ordning. Fx oplever brugerorganisationerne 6 måneders grænsen som uhensigtsmæssig, og der peges på et behov for, at flere skal kunne dele pasningen, og at pasningen skal kunne opdeles i flere perioder. Behovet for øget fleksibilitet gælder især i forhold til gruppen af alvorligt syge, herunder særligt kræftramte, hvor behandlingsforløb og mange indlæggelser kan give problemer i forhold til tilrettelæggelse af en hensigtsmæssig pasningsordning og i forhold til pasningsordningens tidsmæssige begrænsning. Undersøgelsen peger desuden på et behov for at udvide personkredsen til også at omfatte uhelbredeligt syge. Uhelbredeligt syge personer, der modtager livsforlængende behandling, er ikke omfattet af de gældende regler i pasningsordningen efter servicelovens § 118, eller efter reglerne om pasning af døende, medmindre de befinder sig i terminalfasen.

I 2006 var der 146 ansættelser under ordningen ifølge Den Sociale Ressourceopgørelse fra Danmarks Statistik. Siden 2003 har der årligt været en stigning på ca. 10-20 ansættelser. Det er ud fra de tilgængelige indberetninger ikke muligt at identificere brugerne af ordningen yderligere, eksempelvis på køn, alder etc.

2. Gældende ret

Der gives i dag mulighed for, at en person med tilknytning til arbejdsmarkedet kan ansættes af kommunalbestyrelsen til at passe en alvorligt syg eller handicappet nærtstående. Ansættelse kan i dag maksimalt ske i 6 måneder med mulighed for, at pasningsperioden kan opdeles i 2 perioder på hver op til 3 måneder. Med ordningen gives der mulighed for at varetage pleje og praktiske og personlige opgaver for personen i en kortere periode, hvor det enten overvejes, hvilke foranstaltninger der er behov og mulighed for på længere sigt, eller hvor der er behov for i en afgrænset periode at varetage pleje- og omsorgsopgaver, der er uforenelige med at passe et erhvervsarbejde. Formålet kan også være at varetage særlige omsorgsopgaver, som fx deltagelse i behandlinger på sygehus samt praktiske og sociale støttefunktioner. Ordningen supplerer servicelovens øvrige bestemmelser, som f.eks. § 42 om tabt arbejdsfortjeneste til forældre med et handicappet barn, § 83 om praktisk og personlig hjælp og pleje, § 94 om retten til at udpege en person til at udføre praktisk og personlig hjælp, kontant tilskud efter §§ 95 eller 96 og § 119 om pasning af døende.

3. Lovforslagets hovedindhold

Med lovforslaget bliver det muligt at forlænge den nugældende pasningsperiode på 6 måneder med op til 3 måneder, hvis særlige forhold taler for det. Det bliver muligt at opdele pasningen i flere perioder af hele måneders varighed, ligesom det bliver muligt at lade flere personer dele pasningen.

For at øge fleksibiliteten foreslås det endvidere, at pasningen kan opdeles i kortere perioder end en måned, hvis arbejdsgiveren er indforstået hermed. Det vil fx kunne være en løsning, hvis to eller flere personer deler pasningen, og det er hensigtsmæssigt at bevare tilknytningen til arbejdspladsen i pasningsperioden.

Hvis to eller flere personer deler pasningen, deler de på tilsvarende vis den aflønning, der er fastsat i servicelovens § 118, stk. 2.

Med forslaget udvides personkredsen til også at omfatte uhelbredeligt syge personer. Hermed udvides bestemmelsen til også at kunne anvendes i situationer, hvor der ydes livsforlængende behandling.

Endelig foreslås det, at den samme person vil kunne blive omfattet af en pasningsordning mere end en gang i sit livsforløb, hvis der senere tilstøder den pågældende en anden indgribende kronisk eller langvarig lidelse eller varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevnededsættelse, og betingelserne for at etablere en pasningsordning i øvrigt er opfyldt.

Med forslaget forventes flere personer at gøre brug af ordningen. Det er ikke muligt at anslå antallet af fremtidige brugere. Forøgelsen af antallet af brugere af ordningen forventes som følge af den forøgede fleksibilitet og udvidelse af målgruppen, der foreslås.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Det vurderes samlet set, at der ikke vil være økonomiske konsekvenser af forslaget for det offentlige, da behovet for hjælp alternativt skal dækkes på anden vis. Alternativerne til hjælp i hjemmet vil ofte bestå i ophold på døgninstitution eller plejebolig mv., der er mere bekostelige. Det forventede øgede antal brugere af ordningen og den øgede fleksibilitet, skønnes at ville medføre en mindre forøgelse af kommunernes administration.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Det forventede øgede antal brugere af ordningen og den øgede fleksibilitet, skønnes at ville medføre en mindre forøgelse i erhvervslivets administration.

6. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

8. Forholdet til EU-retten

Forslaget har ingen EU-retlige konsekvenser.

9. Hørte myndigheder og organisationer

10. Sammenfattende skema

Vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Forslaget kan have mindre administrative konsekvenser for kom-

		munerne, da orloven kan opdeles i flere perioder og deles af flere personer.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Forslaget kan have mindre administrative konsekvenser for erhvervslivet, da orloven kan forlænges og opdeles i flere perioder
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgere	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget har ingen EU-retlige konsekvenser.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Med tilføjelsen i stk. 1 udvides den personkreds, som vil kunne modtage pleje og omsorg under ordningen. Alvorligt uhelbredeligt syge har ikke været omfattet af den hidtil gældende pasningsordning. Udvidelse af personkredsen til også at omfatte alvorligt uhelbredeligt syge skal ses i sammenhæng med, at der med dette lovforslag indføres mulighed for, at pasningsorloven kan forlænges i særlige tilfælde, eksempelvis hvor der gives livsforlængende behandling. Der henvises til bemærkningerne til nr. 2.

Til nr. 2

Som led i en lovovervågning har Servicestyrelsen gennemført en undersøgelse, der har vist et behov for, at pasningsordningen kan forlænges i de særlige tilfælde, fx hvor der ydes livsforlængende behandling. På denne baggrund indføres der hjemmel til, at en pasningsordning kan forlænges i op til 3 måneder i umiddelbar tilknytning til den aftalte pasning, hvis særlige forhold taler herfor. Et eksempel på et særligt forhold, der vil kunne begrunde en forlængelse af pasningsorloven kan være, at der viser sig behov for et nyt eller længere behandlingsforløb end oprindeligt antaget. Et andet eksempel på et særligt forhold, som vil kunne begrunde en forlængelse af pasningsperioden er, at der ydes livsforlængende behandling. Ved livsforlængende behandling forstås behandling, hvor der ikke er udsigt til helbredelse, bedring eller lindring, men alene til en vis livsforlængelse, jf. sundhedslovens § 26, stk. 3. En forlængelse af pasningsordningen med op til 3 måneder vil typisk kunne komme på tale, hvis den nærtstående endnu ikke befinder sig i den terminale fase med mulighed for etablering af et plejeforhold efter servicelovens § 119. I vurderingen af, om der er grundlag for en forlængelse af pasningsperioden på grund af en livsforlængende behandling, vil indgå en lægelig vurdering. Muligheden for at forlænge en pasningsperiode betyder, at pasningen i særlige tilfælde vil kunne strække sig over maksimalt 9 måneder.

Efter forslaget vil en pasning af en nærtstående kunne opdeles i flere perioder af ned til 1 måneds varighed, hvis den nærtståendes pasningsbehov m.v. begrundes en sådan tilrettelæggelse. Der vil fx kunne være tale om, at behandlingsforløbet er tilrettelagt på en sådan måde, at der er behov for en periodisk pasningsordning. Fx kan der være et behov for pasning forinden en indlæggelse på sygehus og behov for pasning efter indlæggelse. En pasningsordning vil i sådanne tilfælde kunne deles i to pasningsperioder afbrudt af en periode, hvor

den nærtstående er indlagt. Kommunen bør dog ved vurderingen af pasningsforløbet overveje, om der i forbindelse med handicappet eller sygdommen er særlige omstændigheder, der medfører behov for, at personen deltager ved kontrol, behandling eller indlæggelse fx på grund af den nærtståendes alder, svækkelse, udviklingshæmning mv.

Efter forslaget kan en tilrettelagt pasningsordning ændres, hvis behovet for pasning ændrer sig, også selv om personen er blevet ansat. Pasningsordningen kan således forlænges, opdeles eller sammenlægges efter behov. Dette vilkår skal fremgå af den ansættelseskontrakt, som kommunen udformer.

Med forslaget indføres mulighed for at flere personer kan deles om pasningen af den nærtstående. Ofte vil det være en stor arbejdsmæssig og følelsesmæssig belastning at skulle passe en nærtstående med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med en indgribende kronisk eller langvarig sygdom. Pasningen vil derfor ofte med fordel kunne deles af fx et forældrepar til et alvorligt sygt eller handicappet barn eller af to eller flere søskende, der passer en kræftsyg forælder. Der kan samlet udbetales løn svarende til en fuldtidsansættelse uanset, at en pasning deles af flere personer. Deler flere personer pasningen, aflønnes de forholdsmæssigt.

For at åbne for yderligere fleksibilitet indeholder forslaget mulighed for, at pasningen af en nærtstående med arbejdsgivers accept kan opdeles i kortere perioder end hele måneder. Det vil fx kunne være et ønske i tilfælde, hvor to personer deler pasningen. En pasning vil fx kunne deles med en uge skiftevis til hver. Herved kan lønmodtageren sikre sig en fortsat tilknytning til arbejdsmarkedet, og arbejdsgiver kan fortsat gøre brug af medarbejderen.

Til nr. 3

Lovforslaget åbner mulighed for, at en person kan passes under ordningen mere end én gang over et livsforløb. Personer, der har været passet efter stk. 1, vil dermed kunne blive omfattet af en ny pasningsordning, hvis der tilstøder den pågældende en anden indgribende kronisk eller langvarig lidelse eller en betydelig og varig fysisk eller psykisk funktionsevnededsættelse, og betingelserne for etablering af en pasningsordning i øvrigt er opfyldt. Denne ændring tilgodeser den enkelte sygdomsramte eller handicappede person samt administrative og retssikkerhedsmæssige hensyn. Det vil fx være u hensigtsmæssigt, hvis pasning under ordningen i tilknytning til en svær kræftlidelse må afvises med henvisning til, at pågældende tidligere har modtaget hjælp i form af en pasningsordning fx i forbindelse med en ulykke, transplantation m.v.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2009.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1117 af 26. september 2007, som ændret ved § 10 i lov nr. 434 af 8. maj 2006, § 15 i lov nr. 1587 af 20. december 2006, § 9 i lov nr. 346 af 18. april 2007, § 36 i lov nr. 523 af 6. juni 2007, lov nr. 226 af 8. april 2008 og lov nr. 322 af 30. april 2008 foretages følgende ændringer:

1. I § 118, stk. 1, indsættes efter »langvarig «: », herunder uhelbredelig«.

§ 118. En person med tilknytning til arbejdsmarkedet, der ønsker at passe nærtstående med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse i hjemmet, skal ansættes af kommunalbestyrelsen, når

- 1) alternativet til pasning i hjemmet er døgnophold uden for hjemmet eller plejebehovet svarer til et fuldtidsarbejde,
- 2) der er enighed mellem parterne om etablering af pasningsforholdet og
- 3) kommunalbestyrelsen vurderer, at der ikke er afgørende hensyn, der taler imod, at det er den pågældende person, der passer den nærtstående.

Stk. 2. Personen skal ansættes af den kommune, hvor den nærtstående bor. Lønnen udgør 16.556 kr. om måneden. Der betales pensionsbidrag med i alt 12 pct., hvoraf de 4 pct. tilbageholdes i lønnen, mens arbejdsgiveren betaler 8 pct. af lønnen.

Stk. 3. Personen kan ansættes i op til 6 måneder i sammenhæng til at passe den nærtstående. Aftale om en ansættelsesperiode på mindre end 6 måneder kan ikke efterfølgende ændres. Ansættelsesperioden kan efter ønske fra personen opdeles i 2 perioder af indtil 3 måneder. En deling af ansættelsesperioden eller aftale om ansættelsesperioder på mindre end 3 måneder kan ikke efterfølgende ændres. Den samlede ansættelsesperiode kan højst være 6 måneder i alt for den pågældende nærtstående.

2. § 118, stk. 3, affattes således:

”*Stk. 3.* Personen kan ansættes i op til 6 måneder til at passe den nærtstående. Pasningsperioden kan dog forlænges med op til 3 måneder, hvis særlige forhold taler herfor. Pasningen kan opdeles i perioder af hele måneder. Efter aftale med arbejdsgiver kan pasningen dog opdeles i kortere perioder. Pasningen kan deles af flere personer, hvis alle opfylder betingelserne for ansættelse efter stk. 1.”

3. I § 118 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

”*Stk. 4.* Hvis to personer deles om pasningsordningen, kan den samlede aflønning ikke overstige den i stk. 2 nævnte aflønning. Lønnen udbetales forholdsmæssigt i forhold til delingen af pasningsordningen.

Stk. 5. Der kan ydes én pasningsordning til ét sammenhængende sygdomsforløb eller handicap. Samme nærtstående kan dog blive omfattet af pasningsordningen igen, hvis der tilstøder den pågældende en anden lidelse eller funktionsevnedesættelse, som nævnt i stk. 1, og betingelserne i øvrigt er opfyldt.”

Stk. 4 bliver herefter stk. 6.

Stk. 4. Der indgås en ansættelsesaftale mellem personen og kommunalbestyrelsen, hvor de nærmere vilkår i forbindelse med ansættelsesforholdet beskrives, herunder angivelse af, hvem den nærtstående er, periodens længde, arbejdsopgaverne, opsigelsesvarsler m.v. Hvis ansættelsen på grund af undskyl-

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2009.

delige omstændigheder afbrydes i ansættelsesperioden, udbetaler kommunen løn til den ansatte i 1 måned efter udgangen af den måned, hvor ophøret finder sted. Såfremt personen får et andet forsørgelsesgrundlag inden for denne periode, bortfalder kommunens forpligtelse.